

ת"פ 14873/06/12 - מדינת ישראל נגד כרים אחמד

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 14873-06-12 מדינת ישראל נ' אחמד
תיק חיצוני: 5220-20114-0885

בפני המאשימה נגד הנאשם
כבוד השופט הישואם אבו שחאדה
מדינת ישראל ע"י עוה"ד איריס מוריץ
כרים אחמד ע"י עוה"ד איתי בר עוז

ה ח ל ט ה

1. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו ביצוע עבירה של החזקת סכין למטרה לא כשרה לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין תשל"ז-1977. על פי עובדות כתב האישום, ביום 9.10.11, בבית סוהר איילון, באגף משתלבים ג' בתא 11, החזיק הנאשם בתוך סולית כפכף שני סכיני גילוח ואין באפשרותו לשכנע כי החזיקם למטרה כשרה. הנאשם טוען שמדובר בעבירת פשע ויש לבטל את כתב האישום, זאת מאחר ולא קויים הליך שימוע כמצוות סעיף 60א לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב-1982 (להלן: "**החסד"פ**"). המאשימה טוענת שיש לדחות טענתו זו.
2. להלן העובדות שאינן שנויות במחלוקת:
 - א. האירוע נשוא כתב האישום, בוצע לכאורה ביום 9.10.11, בכלא איילון, עת שהנאשם שהה בו בסטאטוס של אסיר;
 - ב. הנאשם נחקר תחת אזהרה ביום 8.11.11 בכלא איילון;
 - ג. לנאשם נשלחה על ידי המאשימה הודעת שימוע בדואר רשום לפי סעיף 60א(א) לחסד"פ ביום 2.2.12. ההודעה נשלחה לכתובתו הרשומה בכפר "כיסרא סמיע" בעודו מצוי בכלא איילון (להלן: "**ההודעה**");
 - ד. הנאשם ריצה באותה עת עונש מאסר של 36 חודשים, החל מיום 2.8.10.
3. הנאשם טוען כי חובה היה על המאשימה לשלוח את ההודעה אליו, לכלא איילון שבו שהה, ולא לכתובתו הרשומה שמחוץ לכלא. לטענת הנאשם, משלוח ההודעה לכתובתו שמחוץ לכלא, איננה הודעה כדין. המאשימה טוענת כי משלוח ההודעה כפי שנעשה, עונה על דרישת סעיף 60א(א)

4. סעיף 60א לחסד"פ, סעיפים קטנים (א), (ב), (ג) ו-(ז), קובע כדלקמן:

"60א. (א) רשות התביעה שאליה הועבר חומר חקירה הנוגע לעבירת פשע תשלח לחשוד הודעה על כך לפי **הכתובת הידועה לה**, אלא אם כן החליט פרקליט מחוז או ראש יחידת התביעות, לפי העניין, כי קיימת מניעה לכך.

(ב) בהודעה תצוין כתובתה של רשות התביעה שאליה ניתן לפנות בכתב לבירורים ולהצגת טיעונים.

(ג) נשלחה הודעה לפי סעיף זה בדואר רשום, רואים אותה כאילו הומצאה כדין גם בלא חתימה על אישור מסירה.

(ז) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על מי שבעת העברת חומר החקירה היה **נתון במעצר**, והוגש נגדו כתב אישום בתקופת מעצרו."

(ההדגשה לא במקור)

5. לצורך הכרעה בטענות ההגנה יש לדון בשלוש שאלות שלהלן:

א. **השאלה הראשונה** - האם העובדה שהנאשם היה במאסר בעת העברת חומר החקירה לרשות התביעה חל עליו סעיף 60א(ז) לחסד"פ, ועל כן אין חובת שימוע? לדעתי התשובה היא שלילית. סעיף 60א(ז) עניינו מי שהיה "נתון במעצר" בעת העברת חומר החקירה לרשות התביעה, בעוד שהנאשם שבפני היה בסטאטוס של "אסיר", ולא "עציר". בנוסף, נגזר דינו למאסר בעניין אחר לחלוטין מהעבירה נשוא ההודעה;

ב. **השאלה השנייה** - האם משלוח ההודעה לכתובתו של הנאשם מחוץ לכותלי בית הסוהר, עונה על דרישת סעיף 60א(א) לחסד"פ, לפיה על רשות התביעה לשלוח את ההודעה "לפי הכתובת הידועה לה"? לדעתי התשובה היא שלילית. רשות התביעה ידעה שמדובר בנאשם שנמצא בסטאטוס של אסיר שנדון לתקופת מאסר לא מבוטלת של שלוש שנים ושוהה בכלא איילון. הא ראייה שהעבירה בוצעה בתוך הכלא והוא נחקר שם תחת אזהרה. כלל ידוע הוא, הן בהליכים משפטיים אזרחיים והן בהליכים משפטיים פליליים, שכאשר מדובר בבעל דין שהינו מצוי במשמורת חוקית, המצאה כדין של הודעה או כתב טענות המיועדים לו יש לעשות באמצעות שירות בתי הסוהר (ראו: תקנה 492(6) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984; תקנה 51 לתקנות סדר הדין הפלילי,

תשל"ד-1974). בנוסף, בפסיקה נקבע כי אדם שנעשה אסיר, אומנם נשללה ממנו חירותו בתקופת מאסרו, אך לא נשללות ממנו כל זכויותיו. בנוהלו הליכים אזרחיים ומנהליים (ולא רק פליליים), יש לאפשר לו להיות נוכח במשפטו, על ידי חיוב רשויות שירות בתי הסוהר להביא לבית משפט במקום "הימצאו", קרי מתקן הכליאה שבו הוא מוחזק (רע"א 7284/09 **רוזנשטיין נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (24.11.09)). על אותו משקל, אסיר זכאי לקבל כתבי טענות וכן הודעות שנוגעות לזכויותיו המנהליות בהליך הפלילי למקום "הימצאו". בנוסף, ככל שהוא מועבר מכלא אחד למשנהו, בשל שיקולים מנהליים שונים, שומה על רשויות שב"ס להעביר לידי כל מסמך שנוגע לו למתקן הכליאה שבו הוא מוחזק. הדבר הוא נכון, לגבי כל מכלול ההליכים המשפטיים שהוא יכול להיות צד להם, כגון: תובע או נתבע בהליך אזרחי, עותר או משיב בהליך מנהלי, חשוד או נאשם בהליך פלילי.

במילים אחרות, בעת שמדובר באסיר שנדון לשלוש שנות מאסר, שלכל הדעות מדובר בפרק זמן לא מבוטל, ועובדת היותו אסיר ידועה לרשויות התביעה, "כתובתו הידועה" לצורך סעיף 60א(א) לחסד"פ היא **בית הסוהר שבו הוא מוחזק** ולא ביתו או בית קרוביו שמחוץ לכלא. על כן, הנני קובע כי ההודעה נשלחה שלא לכתובת הידועה של הנאשם ולכן המאשימה לא מילאה את חובתה בעניין זה כמצוות סעיף 60א(א) לחסד"פ.

ג. השאלה השלישית - משקבעתי שלא מולאה חובת השימוע, נותר לדון בשאלת הסעד שלו זכאי הנאשם, קרי, האם יש לבטל את כתב האישום ולהורות על ביצוע שימוע, או שמא, יש להורות למאשימה על ביצוע שימוע בדיעבד כך שכתב האישום לא יבוטל והשימוע יבוצע במקביל בעוד שכתב האישום ימשיך לעמוד בעינו? בפסיקה נקבע שאין דומה שימוע שנערך טרם הגשת כתב האישום לשימוע שנערך בדיעבד (בש"פ 984/10 **פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (25.2.10) פסקה 15 להחלטתה של כבוד השופטת פרוקצ'יה). ללמדך, **שהכלל** הוא ביצוע שימוע בטרם הגשת כתב האישום **והחריג** הוא ביצועו לאחר הגשת כתב האישום.**

בפסיקה נקבע שמקום שלא מולאה חובת השימוע לפי סעיף 60א לחסד"פ יש להיזקק לדוקטרינת "**הבטלות היחסית**" שבמשפט המנהלי (ע"פ 1053/13 **היכל נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (23.6.13) פסקאות 9-11 לפסק דינו של כב' הש' פוגלמן, להלן: "**הייכל**"). היישום של דוקטרינת הבטלות היחסית על המקרים שבהם נפל פגם בהחלטה המנהלית של המאשימה להגיש כתב אישום בשל אי קיום חובת השימוע יכול להוביל לאחת משתי אפשרויות: ראשית, לפעול לפי הכלל, היינו לבטל את כתב האישום, הנאשם חוזר לסטאטוס של חשוד, ורק לאחר מכן ייערך שימוע (ראו למשל: ת"פ (מח' - ים) 333/09 **מדינת ישראל נ' סיאד** [פורסם בנבו] (5.1.10); ת"פ (מח' - נצ') 2631-04-09-10 **מדינת ישראל נ' ינאי** [פורסם בנבו] (7.7.10); ת"פ (מח' - מרכז) 2631-04-09 **מדינת ישראל נ' קאסם** [פורסם בנבו] (13.10.09)). שנית, לפעול לפי החריג כך שכתב האישום ימשיך לעמוד בעינו תוך מתן הוראה למאשימה לעריכת שימוע בדיעבד (ראו למשל: ת"פ (מח' - ב"ש) 19755-07-12 **מדינת ישראל נ' קנרש** [פורסם בנבו] (27.1.13); ע"פ (מח' - ים) 30541/06 **מדינת ישראל נ' כהן** [פורסם בנבו] (25.2.05)).

אופן היישום של דוקטרינת הבטלות היחסית בנוגע לפגם משפטי שנפל בפעולת הרשות, נעשה תמיד על רקע **נסיבותיו הפרטניות של כל מקרה ומקרה (הייכל, פסקה 9)**. הווה אומר, על מנת לדעת אם לפעול על פי הכלל או על פי החריג יש לבחון את נסיבות המקרה. במקרה שבפני, מדובר בעבירה של החזקת סכין, ללא עבירות נלוות. בנוסף, הליך שמיעת הראיות טרם החל והטענה המקדמית הועלתה בתחילת ההליכים בתיק. כתב האישום מורכב מאישום אחד בלבד שנוגע באופן ישיר לטענה המקדמית בדבר הפרת חובת השימוע. כתב האישום איננו מכיל אישומים נוספים שאינם נוגעים לטענה בדבר הפרת חובת השימוע, כך שנקיטה בכלל ולא בחריג עלול להוביל לפיצול כתב האישום לחלקי משנה, שמקצתם יבוטלו ומקצתם לא. הנאשם שבפני הוא נאשם יחיד בכתב האישום ואין שותפים לדבר עבירה שמואשמים יחד איתו, כך שאין חשש שקבלת טענתו לביטול כתב האישום תשליך על סדרי הדין בתיק הנוגעים לנאשמים אחרים. במילים אחרות, אין כל חשש **לסרבול** ההליכים אם יבוטל כתב האישום. לסיכום, לא מצאתי בנסיבות העניין סיבות מיוחדות שיצדיקו לפעול על פי החריג בדבר שימוע בדיעבד ולא על פי הכלל בדבר שימוע בטרם הגשת כתב האישום.

6. לסיכום, הנני קובע כי נפל פגם בכתב האישום לפי סעיף 149(3) לחסד"פ, מאחר ולא נערך שימוע כדין בטרם הגשתו. על כן, לפי סמכותי בסעיף 150 לחסד"פ, **הנני מורה על ביטול כתב האישום**. לאחר שיערך שימוע לנאשם על ידי המאשימה, הכל כמובן מתוך גישה עניינית ונפש חפצה לדון ברצינות הראויה בטענתו שלא להגיש נגדו כתב אישום, המאשימה תהיה רשאית להגיש את כתב האישום בשנית, ככל שתגיע למסקנה שיש לעשות כן.

7. קבעתי דיון ליום 22.4.14 לצורך שימוע החלטה, אך מאחר וההחלטה מוכנה, **הדין מבוטל**.

המזכירות תשגר החלטה זו לבאי כוח הצדדים ותודיע להם בדחיפות על ביטול מועד הדין. בא כוח הנאשם יעדכן את מרשו על ביטול הדין.

ניתנה היום, י"א ניסן תשע"ד, 11 אפריל 2014, בהעדר הצדדים.